

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2TdoV/1/2018
Identifikačné číslo spisu:	1515010355
Dátum vydania rozhodnutia:	22.02.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1515010355.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Jany Serbovej, JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci obvineného F. F. pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a iné, v konaní o návrhu na odňatie veci Okresnému súdu Bratislava V a Krajskému súdu v Bratislave, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 22. februára 2018 v Bratislave dovolanie obvineného F. F., podané prostredníctvom obhajcu Mgr. Mateja Krajčího, PhD., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2017, sp. zn. 2 Ndt 11/2017, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvineného F. F. sa odmieta .

Odôvodnenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) uznesením z 13. júna 2017, sp. zn. 2 Ndt 11/2017 rozhodol, že podľa § 23 ods. 1 Tr. por. sa trestná vec obvineného F. F. vedená na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 2T 25/2015 tomuto súdu a Krajskému súdu v Bratislave neodníma.

Proti uzneseniu podal obvinený F. F., prostredníctvom zvoleného obhajcu Mgr. Mateja Krajčího, PhD., dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. e/, písm. i/ a písm. k/ Tr. por. s tým, že vo veci konal alebo rozhodoval orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Obvinený v rozsiahlom dovolaní zopakoval skutočnosti tvoriace návrh na odňatie a prikázanie vecí, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutým uznesením, ktoré obvinený považoval za nezákonné, pretože sa súd náležite nevysporiadal s jeho návrhom na vylúčenie JUDr. Paludu. U uvedeného sudcu možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci, keďže hlasoval za zákonnosť Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorá obvineného prešetrovala v súvislosti s jeho služobným pomerom. Najvyšší súd mal preto

zákonným spôsobom preskúmať námietku zaujatosti obvineného a v súlade s § 32 ods. 3 Tr. por. rozhodnúť, či JUDr. Paluda je vylúčený z dôvodov uvedených v § 31 Tr. por. Nesprávnym procesným postupom došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorých vyplýva, že sudca sa musí objektívne javiť ako nestranný. Nezaujatá nie je ani konajúca sudkyňa JUDr. Willantová, ktorá žiadala Krajský súd v Bratislave, aby ju vylúčil z konania, nakoľko po prejave obvineného voči jej osobe a práci bola presvedčená, že by nevedela rozhodovať objektívne a nezaujato pre negatívny pomer voči osobe obvineného. Sudkyňa na hlavnom pojednávaní konanom 31. januára 2017 uviedla, že skutočnosti prezentované obvineným sú dôvodom na opätovné vyslovenie jej zaujatosti. Následne obvinenému oznámila, že sa o jeho námietke zaujatosti nebude konať. Podľa obvineného je vzhľadom na vyjadrenia sudkyne narušený princíp právnej istoty. Zároveň sa súd a prokuratúra nevysporiadali s námietkou zaujatosti proti prokurátorovi JUDr. Pivoňkovi a všetkým prokurátorom v Bratislavskom kraji. Obvinený taktiež namietol nestrannosť Krajského súdu v Bratislave, ktorý rozhodoval o jeho zjavne nedôvodnej a nezákonnej väzbe. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. bol naplnený z dôvodu trestného stíhania obvineného nezákonným orgánom - Úradom inšpekčnej služby. V nadväznosti na to poukázal na dôvod zastavenia trestného stíhania proti obvinenému v zmysle § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. per analogiam s poukazom na § 215 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por., keďže skutok nie je trestným činom a stíhanie je podľa § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. neprípustné. Dovolaciemu súdu navrhol zrušiť napadnuté uznesenie, v súlade s § 23 ods. 1 Tr. por. odňať trestnú vec Okresnému súdu Bratislava V a Krajskému súdu v Bratislave, vec prikázať inému súdu rovnakého druhu a stupňa v obvode iného krajského súdu a trestné stíhanie vedené proti obvinenému zastaviť.

Súd prvého stupňa v súlade s § 376 Tr. por. zaslal dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Bratislava V, ktorá svoje zákonné právo využila.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava V považovala argumentáciu obvineného, vzhľadom na procesný charakter napadnutého uznesenia, za právne a vecne nenáležitú. Dovolaciemu súdu preto navrhla rozhodnúť podľa § 382 písm. f/ Tr. por.

Vyjadrenie prokurátorky bolo zaslané obvinenému a jeho obhajcovi, ktorí na podanie nereagovali.

Dovolanie obvineného spolu s celým spisovým materiálom bolo dovolaciemu súdu predložené 1. februára 2018. V ten istý deň bola vec náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom spravodlivosti pridelená senátu 2TdoV, ktorého zloženie bolo v súlade s rozvrhom práce najvyššieho súdu na rok 2018 určené nasledovne: JUDr. Kliment ako sudca spravodajca a zároveň predseda senátu, JUDr. Hatala, JUDr. Serbová, JUDr. Šišková a JUDr. Bargel ako členovia senátu. Všetci uvedení sudcovia sú stálymi členmi senátu. V prípade, že by niektorý stály člen senátu bol vylúčený z rozhodovania veci z dôvodu uvedeného v ustanovení § 31 ods. 3 Tr. por. (zúčastnil sa na rozhodovaní ako sudca iného stupňa), resp. § 31 ods. 1 Tr. por. (vylúčenie pre zaujatosť), nahradil by ho náhradný člen senátu v poradí JUDr. Piovarsky, JUDr. Farkaš, JUDr. Harabin, JUDr. Szabo, JUDr. Dohňanský. Náhradného člena pritom nemožno vybrať ľubovoľne, ale musí byť dodržaná vyššie uvedená postupnosť.

Dňa 6. februára 2018 podal obvinený osobne do podateľne najvyššieho súdu návrh na vylúčenie sudcov JUDr. Klimenta, JUDr. Hatalu a JUDr. Bargela. Podanie odôvodnil tým, že sa na portáli GINN dozvedel, že uvedení sudcovia hlasovali za zákonnosť policajnej inšpekcie, ktorá vyšetrovala aj jeho. Táto skutočnosť ich preto robí zaujatými. K vylúčeniu JUDr. Bargela ďalej uviedol, že podľa portálu GINN bol sudca v čase hlasovania na najvyššom súde stážistom a za zákonnosť policajnej inšpekcie sa vyslovil výmenou prisľúbenia miesta sudcu na najvyššom súde. O dôvodoch vylúčenia sa obvinený dozvedel v deň podania návrhu, pričom spis sa na najvyššom súde nachádza od 1. februára 2018. Dovolanie pritom bolo podané 24. novembra 2017, avšak spis nebol účelovo doručený dovolaciemu súdu už skôr.

Pred rozhodovaním o dovolaní obvineného bolo v prvom rade potrebné posúdiť, či návrh obvineného na vylúčenie sudcov JUDr. Klimenta, JUDr. Hatalu a JUDr. Bargela spĺňa podmienky v zmysle ustanovenia

§ 31 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 6 Tr. por. o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Po vznesení námietky zaujatosti, t. j. podania, ktorým strana trestného konania žiada, resp. navrhuje, aby z konania bol vylúčený určitý subjekt vykonávajúci úkony trestného konania, orgán oprávnený na rozhodovanie (v zmysle § 32 Tr. por.), okrem včasnosti uplatnenia námietky, podľa obsahu posúdi, či je možné o námietke zaujatosti konať. V prípade, že námietka spočíva v opakovaní tých istých dôvodov, v procesnom postupe orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, na iných dôvodoch ako vyplývajúcich z ustanovenia § 31 Tr. por., prípadne nebola podaná bezodkladne, oprávnený orgán o nej v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por. nerozhoduje, t. j. nevydáva žiadne rozhodnutie, len túto skutočnosť procesne zachytí tak, aby bolo zrejmé, že námietku neopomenul (napr. v zápisnici, v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej). O vylúčení, resp. nevylúčení namietaného subjektu sa teda koná len vtedy, ak nie sú dané dôvody na aplikáciu ustanovenia § 32 ods. 6 Tr. por. Zámerom takéhoto postupu je zabrániť podávaniu účelových návrhov smerujúcich k zbytočnému predlžovaniu konania.

Obvinený spochybňoval nezaujatosť namietaných sudcov na základe ich hlasovania v otázke Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako zákonného subjektu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Hlasovanie na zasadnutí trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu k návrhu stanoviska predstavuje zákonný procesný postup, ktorým najvyšší súd zjednocuje odlišnú rozhodovaciu prax. Názory členov trestnoprávneho kolégia neprezentujú ich vzťah k jednotlivým trestným veciam, a preto spôsob hlasovania nemožno podradiť pod dôvody upravené v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por.

Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací senát najvyššieho súdu v súlade s ustanovením § 32 ods. 6 Tr. por. nekonal o návrhu obvineného samostatným uznesením.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) následne zisťoval, či dovolanie obvineného spĺňa všetky zákonné náležitosti a konštatuje, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na Okresnom súde Bratislava V, ktorý však nerozhodoval v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), keďže napadnuté rozhodnutie vydal najvyšší súd. V danom prípade by aj prípadné podanie dovolania na príslušnom súde bolo bez právneho významu. Dovoláním obvineného F. F. je napádané rozhodnutie, proti ktorému v zmysle platnej právnej úpravy dovolanie nie je prípustné, preto ani zákonným postupom by nebolo možné tento nedostatok dovolania odstrániť.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V zmysle § 368 ods. 2 Tr. por. ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernu a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Dovolací súd úvodom zdôrazňuje, že ustanovenie § 368 ods. 1 Tr. por. nemožno chápať selektívne a podanie dovolania pripustiť pri akomkoľvek právoplatnom rozhodnutí súdu, ktorým bol podľa názoru procesných strán porušený zákon. Vzhľadom na charakter dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý má slúžiť k náprave najzávažnejších procesných a hmotnoprávných chýb, zákonodarca zúžil nielen rozsah dovolacích dôvodov oproti odvolaciemu konaniu, ale zároveň v ustanovení § 368 ods. 2 Tr. por. taxatívne vymenoval rozhodnutia, ktoré možno dovolaním napadnúť. Spoločným znakom týchto rozhodnutí je, že ide o tzv. meritórne rozhodnutia, teda rozhodnutia vo veci samej, ktorými sa trestné stíhanie obvineného končí ako celok. Ďalšie rozhodnutia, ktoré nemajú meritórny charakter, sú uvedené v ustanovení § 371 ods. 2, ods. 3 Tr. por., avšak v ich prípade sa porušenia zákona môže úspešne dovolávať iba minister spravodlivosti.

V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie najvyššieho súdu, ktorým súd rozhodol o neodňatí trestnej veci obvineného F. F. Okresnému súdu Bratislava V a Krajskému súdu v Bratislave. Aj keď uznesenie, s ohľadom na neprípustnosť opravného prostriedku, nadobudlo právoplatnosť 13. júna 2017, nešlo o rozhodnutie, ktorým sa konanie skončilo. Uznesenie o neodňatí veci malo len procesnú povahu, pričom po rozhodnutí dovolacieho súdu bude Okresný súd Bratislava V pokračovať v konaní na hlavných pojednávaniach, až do rozhodnutia o vine, resp. nevine obvineného.

Nakoľko dovolanie obvineného smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, najvyšší súd podľa § 382 písm. f/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí, bez preskúmania veci, odmietol dovolanie obvineného F. F..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.